

Jugoslovani mobilizirali armado 200,000 mož

AMERICANI SO ŽE PARKRAT ODVRNILI KONFLIKT Z OROŽJEM.

Diplomatje v Parizu priznajo, da Italijani zahtevajo preveč. Srbska ladja z ameriško zastavo na krovu zasežena.

Washington, 23. Jan. — Srbski biro je objavil tukaj poročilo, da so Italijani dne 16. t. m. zasegli jugoslovanski parnik "Dinaro", ki je imel ameriško zastavo na krovu in plovbeno dovoljenje od poveljnika ameriške mornarice na Jadranskem morju. Italijani so odvedli parnik v luko Ješe in tam so imeli kapitana ladje zaprtega tri ure, s parnika so pa sneli ameriško zastavo in jo namoestili z italijansko nakar so odrinili z vpljenjo ladjo v Starigrad. — Drugo poročilo se glasi, da je položaj med Italijani in Jugoslovani tako napet, da bi bilo že večkrat prišlo do odprte bitke, da niso Američani posegli vmes!

OKROŽNO SODIŠČE JE POTRDILO ŠESTOENTNO VOZŃJO.

Chicago, Ill. — Okrožni sodnik Jesse A. Baldwin je razsodil, da ima nadulčna železniška družba pravico pobirati vozino po šest centov, ker je državna komisija za javne potrebe dovolila povišati vozino od pet na šest centov. Državni pravdnik Hoynes pravi, če najvišje sodišče potrdi razsodbo okrožnega sodišča, tedaj ima plimska družba pravico povišati ceno, cestno-železniška družba pa vožnjo od pet na sedem centov.

Mr. Hoynes je naznanil, da takoj vložil priziv na najvišje sodišče. Dejal je, da pojde pred najvišje zvezno sodišče, če je treba, da se prizna mestu pravica, da ima pravico prisiliti korporacije za javne potrebe, ravnati se po pogodbi, ki so jo sklenile z mestom.

Državni pravdnik pravi, da je državna komisija prelomila državno in zvezno ustavo, ki dovoljuje sklepanje veljavnih in pravnomočnih pogodb.

Mr. Hoynes je vložil tožbo začasno sodniško prepoved proti nadulčni železnici zgodaj v decembru. Tožba je bila vložena na sodišču sodnika Scanlana, toda advokat družbe je predlagal, da se izroči sodniku Baldwinu.

Sodnik Baldwin je odklonil tožbo in ni dovolil časne sodniške prepovedi.

Razsodba je silno razburila ljudstvo, ki pravi, če ostane razsodba veljavna, potem so vse pogodbe za nič in družbe za javne potrebe ne morejo povišati cene poljubno, da jih le državna komisija potrdi.

SOCIALISTI NISO DOBILI POTNIH LISTOV.

New York, N. Y. — Kongresnik Meyer London je semkaj sporočil, da niso dovolili potnih listov trem socialističnim delegatom k socialistični konferenci v Švicco. Delegatje so sledeči: Občinski svetovalec Algerman Lee iz New Yorka, James O'Neal iz Brooklyna in John M. Work iz Chicaga. Odpotovati so imeli danes.

PRODUKCIJA PREGOJA JE PADLA V ZADNJEM TEDNU LETA.

Charleston, W. Va. — Državni rudniški urad poroča, da je bila v letu 1918 najnižja produkcija pregoja v zadnjem tednu leta. Na stranskih tirih stoji toliko naloženih voz s premogom, ki niso naslovljeni nikamor, da so nekatere železnice naložile kazen, ker ovirajo produkcijo v rudnikih ob progah Virginian, Norfolk & Western in Chesapeake & Ohio železnici. V zadnjem tednu leta je bilo v distriktih Pocohontas in New River produciranih 138.338 ton pregoja, ali le eno tretjino od normale. V drugih rudarskih okrajih niso razmere nič boljše.

Nekateri izjavljajo, da je temu kriva časna prepoved odpošiljanja pregoja k morskemu obrežju, drugi pa pravijo, da imajo dosti pregoja v pristaniščih. Če ne bo odhaja premog na trg, bodo prišli čez neprostoletni prazniki za rudarje, kar bo poslabšalo delavski položaj.

KAPITALISTIČNI HLAPCI V SLUŽBI VLADE.

Mesarski agent je prejel \$2700 mesečne plače od delodajalcev, ko je bil v vladni službi.

SENAT PREISKUJE.

Washington, D. C. — Thomas F. Logan, ki je opravljal delo za parlamentarnimi kulisami za mesarje, je izpovedal pred senatnim poljedelskim odsekom, kako je odpotoval v družbi Ed. N. Hurleyja, preda. plovbenega odbaro; in živilskega upravitelja Herbert C. Hooverja v Evropo. Sedel je tudi v njuni družbi na zavezniki konferenci, na kateri so razpravljali o zalaganju Evrope z živežem.

Logan je priznal, da prejema \$2,700 mesečne plače od raznih delodajalcev. To plačo je tudi prejel, ko je bil v družbi Hurleyja in Hooverja onkraj oceana. Pričal je, da mu je ob enem plačevala ameriška vlada troške, ko je bil v tujini. Dejal je, da je mr. Hurley vedel, da ima zveze z mesarji.

Senatorji so izpraševali Logana, da doženejo stike z mesarskimi produkti in gibanjem za odpošiljanje živeža v Evropo. Logan je odločno tajil, da je imel zveze z mesarji, dokler je bival v Evropi, toda priznal je, da je bilo splošno mnenje na konferencah, da bo Amerika prehranjevala Evropo.

Člani odseka so postavili Loganu več preiskovalnih vprašanj, da doženejo, kakšno je bilo njegovo delovanje v Washingtonu v prid mesarskim interesom. Logan je bil preje časnikar in je dejal, da je obesil časnikarstvo na klin, da posveti svoje moči sedanjemu delu.

Izpovedal je, da je tehnično šef časnikarskega biroja, ki ga vzdržuje "Philadelphia Inquirer" v Washingtonu, toda z denarjem ki ga prejema za časnikarsko delo, plačuje druge časnikarje, izvršujoče delo.

Logan prejema mesečno plačo takole: Swift & Co. \$500; Atlantic Refining kompanija \$700; General Electric kompanija \$500; Standard Oil kompanija v Indiani \$500 in Freeport Sulphur kompanija \$500. Poleg prejema neredno in mesečno od Standard Oil kompanije v New Jerseyju \$500.

Pokazalo se je, da je Logan, obvestil mesarje, da postane mr. Hoover živilski upravitelj, še predno je došlo oficijelno naznanilo iz Bele hiše v javnost. Izpraševali so ga, če pozna člane zvezne obrtne komisije. Logan je tajil, da jih pozna.

"To je zamegljanje", je segel v besedo senator Kenyon iz Iowe neustrpnost. Senator je dokazal, da je imel prijateljske stike z mr. Hurleyjem, ko je bil predsednik zvezne obrtne komisije, in z Josephom E. Daviesem, ki je podal ostavko kot član zvezne obrtne komisije, da je kandidiral za senatorje.

"Ali hočete tajiti, da niste pisali pisma mesarjem, v katerem ste navedli stvari, ki jih je vam povedal mr. Davies?" je vprašal senator Kenyon.

Logan je priznal, da je mogoče pisal tako pismo.

"Zakaj sedite tamle — in skušate dopovedati odseku, da ne poznate članov zvezne obrtne komisije?" je vprašal senator Kenyon.

Logan je izpovedal, da pozna mr. Hurleyja okoli štiri leta in da je pomagal plovbenemu odboru s tem, da je sugeriral misli za govore mr. Hurleyja.

KONFERENCA PETORICE JE SPREJELA WILSONOV NAČRT GLEDE RUSKEGA VPRAŠANJA

BURŽOAZIJA IMA VEČINO V. NEMŠKI SKUPŠČINI.

Socialistična skupina bo imela v skupščini 198 delegatov, buržoazija pa 229.

STAVKE IN NEMIRI.

Berlin, 23. Jan. — Štetje glasov je končano in rezultat volitev za nemško skupščino je sledeči:

Večinski socialisti imajo 169 delegatov, neodvisni socialisti 29, demokratje 76, klerikaleci 86, nemški narodnjaki 34, liberalci 22 in razne druge stranke skupaj 11.

Ebertovi socialisti imajo sicer večino kot posamezna stranka, toda ako se vse buržoazne stranke združijo, kar se bo gotovo zgodilo, tedaj so v manjšini, čeprav se jim pridružijo tudi neodvisni socialisti. Večinski in neodvisni socialisti imajo 198 delegatov, toda na drugi strani šteje buržoazna skupina 229 delegatov.

Med izvoljenimi delegati je mnogo žensk.

V Berlinu je danes mir. Vlada je umaknila vojaške patrulje z ulic in v mestu stražijo še pomorščaki.

Emil Eichhorn, bivši spartakovski šef policije, ki je bil obsojen pred enim tednom, je prijet. Eichhorn je izvoljen delegatom za skupščino v Berlinu.

Coblentz, 23. Jan. — V pokrajinah ob Renu, ki so pod ameriško okupacijo, so pri nedeljskih volitvah v večini volilnih okrajev zmagali klerikaleci; izvoljenih je tudi nekaj socialistov. V Coblentzu so dobili klerikaleci 14,000, socialisti 7,000 in demokratje 5,000 glasov.

V Trevesu so zmagali klerikaleci na vsej črti. Telefonska centrala 3. ameriške okupacijske armade je prejela poročila o volilnem izidu iz zunanjih okrožij in jih oddala lokalnemu časopisu.

Amsterdam, 23. Jan. — Iz Berlina poročajo, da so tam zahtevali sprevedniki in motorniki poulične železnice in uslužbeni generalne elektradne. Boljševiški zastopnik Radek se je vrnil nazaj v Berlin, kjer je zopet aktiven v spartakovskih krogih.

V Remscheidu so delavci proglasili generalni štrajk kot protest proti umoru Liebknechta in Rose Luksemburgove.

OPOZICIJA PROTI GOMPERSU.

Toledo, Ohio. — James E. Dwyer, predsednik uslužbenec na vlačilnih ladjah, je dejal, da je strokovno organizirano delavstvo v Chicagu nastopilo pravo pot v interesu delavstva, ker se je organiziralo politično v neodvisni delavski stranki, Kritiziral je Samuel Gompers, predsednik "Ameriške delavske federacije", ki je nastopil proti politični delavski organizaciji, in se izrazil o njem: "Gompers ni prijatelj delavstva!"

Njegove besede so na delegate, katerih je nad sto na konvenciji, napravile globok vtis. Zdi se, da so se pričela majati tla pod Gompersom, odkar je nastopil proti delavski politični organizaciji in priporočil, da naj delavci še v bodoče glasujejo za kandidate starih strank.

VREME.

Chicago in okolice: V petek oblačno in gorko. Južnozpadni vetrovi. Sonce izhaja ob 7:11, zahaja ob 4:54.

Francoski bankirji so poraženi. Intervencije v Rusiji ne bo. Vse ruske stranke z boljševiki vred so povabljene na sestanek dne 15. feb. blizu Carigrada.

Pariz, 23. Jan. — Uradni komunikacije o današnji tajni seji "velike petorice" se glasi, da so zavezniki razpravljali o mednarodnem delavskem zakonodajstvu, odgovornosti in kazni za vojno, odškodnini za opustošene kraje, mednarodni kontroli pristanišč, rek in železnic in o konferenci procedurali glede teritorialnih vprašanj.

UPANJE NA WILSONOVO ZMAGO ZA LIGO NARODOV JE ZDAJ VELIKO.

Pariz, 23. Jan. — Predsednik Wilson ima po mnenju tukajšnjih diplomatskih krogov lepo priložnost za doseg svojega načrta lige narodov. Na dosedanjih sejah petorične konference je dosegel dve zmagi. Sprejeta je bila njegova točka o Rusiji (6. točka njegovega programa) in njegova zahteva, da pojde na Poljsko preiskovalna komisija, ki se smatra za preliminaraj ustanovitev svobodne in neodvisne Poljske, kakršno zahteva Wilson v svojem programu.

Francoski socialisti z veseljem pozdravljajo sklep konference, ki je po Wilsonovem predlogu končala vojno z Rusijo in povabila vse ruske stranke z boljševiki vred na sestanek z zavezniki zastopniki. Sklep je očini poraz Clemenceauja in Pichona ter francoskih imperialistov, ki so zahtevali pojačano oboroženo intervencije.

Najmanjšega dvoma ni, da ne bi mirovni kongres v plenarnem zasedanju ratificiral tega sklepa.

Konferenca "velike petorice" se danes bavi s preliminarimi vprašanji lige narodov. Angleška delegacija je večeraj predložila načrt lige, ki ga je zasnoval general Smuts, delegat južnoafriške kolonije. Lord Robert Cecil je danes izjavil v intervjuju, da je liga narodov še zmiraj "idejalna sanjarija." Cecil je mnenja, da svet še ni zrel za tako ligo, kot jo priporoča Wilson.

ZASLIŠBA O BRZOPLOVNIH ČOLNIH PRED SENATNIM MORNARIŠKIM ODSEKOM.

Washington, D. C. — Harry E. Lerroy iz Sanginawa, Mich., bivši graditelj v Fordovi ladjedelnici za brzoplovne ladje, poznane pod imenom "Eagle boats", je pričal pred senatnim mornariškim odsekom, da so bile stene slabotne, posebno na prostoru, kjer je montiran stroj.

Ko je svoja opazovanja sporočil svojim delodajalcem, so mu obljubili, da sporoče njegovo kritiko mornariškemu departmentu.

Charles T. West iz Maudtowne, Wis., mornariški nadzornik v Fordovi ladjedelnici, je pričal, da so bile brzoplovne ladje zgrajene strogo po načrtih in navodilih mornariškega departmenta.

Na Portugalskem imajo zdaj monarhistično revolucijo.

Pariz, 23. Jan. — Iz Madrida poročajo, da je na Portugalskem izbruhnila monarhistična revolucija. Ustali so dobili Oporto v svojo posest. Druga vest se glasi, da je kralj Manuel na parniku nedaleč od Lisabona, kjer čaka, da ga zmagoviti monarhisti pokličejo na suho.

Pariz, 23. Jan. — Wilson je večeraj izvojeval svojo prvo veliko zmago na mirovnem kongresu. Sprejet je bil njegov načrt, ki smatra Rusijo kot prijateljico, ne pa kot sovražnico in zločinko. Wilson je predložil načrt na jutranji seji, ko je "velika petorica" razpravljala, kaj naj stori z Rusijo. Jasno je bilo vsem, da mirovni kongres ne more sklepati o ligi narodov, dokler ni rešeno vprašanje Rusije.

Wilsonov načrt, ki ga je sprejela "velika petorica", se glasi, da mirovni kongres pripozna absolutno pravico ruskega naroda, da sam uredi svoje notranje zadeve, pripozna rusko revolucijo kot rezervo in vabi vse ruske stranke (z boljševiki vred), da pokliče svoje zastopnike na Prinčeve Otoke, kjer se sdelejo z zastopniki zaveznikov in Amerike najkasneje do 15. februarja t. l. Zavezniki čete v Rusiji se morajo umakniti.

O načrtu je bila večeraj na tajni seji burna debata, ali končno se je spoznalo, da je ameriški načrt izmed vseh drugih najbolj praktičen in človečanski.

Sinočni uradni komunikacije o tej zadevi se glasi:

"Predsednik Združenih držav in ministrski predsedniki ter zunanji ministri zaveznikov držav in japonski zastopniki so zborovali danes od tretje do pete ure popoldne in sprejeli načrt predsednika Wilsona glede ruskega vprašanja. Načrt je sledeči:

Edina svrha, ki jo imajo pred očmi zavezniki države v pogledu Rusije, je, da pomagajo ruskemu ljudstvu in da na noben način ne ovirajo pravice Rusije glede uravnane njenih notranjih zadev, kakor jih hoče Rusija sama uravnati. Zavezniki države smatrajo ruski narod za svojega prijatelja in ne sovražnika in so pripravljene pomagati mu, kakršnekoli pomoči si želi.

Zavezniki državam je jasno, da bosta nered in nesloga med ruskim ljudstvom in beda še akutnejša, bolj razširjena, da ju bo končno nemogoče nadvladati, ako se v Rusiji ne vpostavi red in če se ne vrnejo moralne razmere dela, trgovine in prometa. V sled tega žele pomagati Rusom do reda.

Zavezniki države pripoznavajo absolutno pravico ruskega ljudstva, da sme samo urediti svoje notranje zadeve brez vsakega vtičenja od zunaj; ne marajo izkoriščati ali zlorabljati Rusije ne noben način.

Zavezniki države pripoznavajo revolucijo brez rezerve in nočejo na noben način in pod nobenimi okoliščinami pomagati ali izživiti pomoč kakšni protirevoluciji. Njihova želja ni simpatizirati ali podpirati katerokoli organizirano skupino, ki se v tem času bojujejo za prvenstvo v Rusiji. Njihov edini namen je, pomagati vsemu rusko-mu ljudstvu, da si čimprej najde pot iz sedanjih težav.

Zavezniki države so zdaj na slovesnem in odgovornem delu, da naredijo mir po vsej Evropi in po vsem svetu; zavedajo se fakta, da ne more biti miru v Evropi niti na vsem svetu, ako ni miru v Rusiji. To dejstvo pripoznavajo in sprejmejo z visvo velikodušnostjo kakor brez vsake obojnosti, z vso premoščenostjo kakor brez vsake mržnje.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oglepanju n. pr. (Januar 31-19) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Sramota!

Čikaški listi prinašajo dnevno po cele strani brezplačnih oglasov, s katerimi se bivši vojaki ponujajo za delo, vojaki, ki so se vrnili iz Francije in domačih taborišč, pa so našli svoja mesta zasedena. Ali so delavci zato tvegali svoje ude in življenja na bojišču, da zdaj beračijo za delo? Listi si pa delajo reklamo, čes: pogledite, kako smo humanitarni!

Pred par dnevi je umrla neka žena (njeno ime je brez pomena!) za influenco, zapuščenca od vseh ljudi. Njen soprog je padel v Franciji, ona si je pa služila kruh v delavnici. Zadnji teden so jo našli mrtvo v sobi, odpeljali so njeno truplo v javno mrtvašnico in pokopali so jo na groblju za ubožce. Včeraj je neki listi komentiral to vest z besedami: "Sramota za Chicago!" Socialist Ebert, predsednik nemške socialistične vlade, je tudi dejal, da je linčarski tumor socialistične vlade "sramota za Nemčijo".

Ko so obesili Johna Browna na jugu Združenih držav zato, ker je zahteval odpravo zamorske sužnosti, je trajalo dvajset let, pr edno se je večina ljudstva zavedla in izbrisala sramotno pego z odpravo telesnega robstva.

Bili so časi, ko je smel vsakdo ubiti človeka na svojem posestvu, ko so pričam pred sodnikom stiskali palce na rokah, da jim je brizgala kri izpod nohtov, ako niso hotele "povedati resnice", in ko so na gradbiščih sežigali ljudi zaradi čarovništva, krivoverstva itd.

Danes se "civilizirano" človeštvo sramuje tistih časov — če pa pride kdo in pravi, da stara krivica še vedno sedi na mogočnem prestolu, dasiravno ima namesto nekdanjih sandal moderne čevlje z visokimi petami na nogah, nas ne bo sram slovesno zaključiti, da je to nevaren človek, ki ga je treba zapreti ali celo linčati.

Čut sramote pomeni, da se človek ali masa ljudi zavéda svojih napak in krivic. Od razmer, v katerih živi človek ali masa ljudi, je pa odvisno, kako hitro se pojavi ta čut. Danes živimo v burjih, brzo se spreminjajočih razmerah in zato se pojavlja spoznanje napak in krivic, ki so veljale še včeraj za dobre čednosti ali saj za neizogibno zlo.

Jutri bo večina ljudstva čutila drugače, kakor pa občuti danes in marsikoga bo sram, da je bil toliko časa slep in gluha.

Rusija in Wilson.

Predsednik Wilson je obdržal besedo, katero je izrekel lansko leto na nekem shodu, (če se ne motimo, v New Yorku), da bo "Amerika stala z ruskim ljudstvom, kakor stoji s Francijo." "Velika četvorica" v Parizu je sprejela Wilsonov predlog, ki zavrača vsako oboženo intervencijo v Rusiji, nudi premirje s sovjetsko republiko in vabi zastopnike vseh ruskih strank, da se snidejo z zastopniki entente in Amerike na Prinčevih Otokih blizu Carigrada.

Ne vemo, če bi socialisti raznih narodov, ki so podpirali vojno proti kaiserizmu in podpisali Wilsonov mirovni program, sprejeli bolji načrt, izvzemši ako bi direktno povabili boljševike v Pariz in s tem pripoznali njihovo vladno z vsemi kozli vred, ki jih Lenin sam priznava.

Kakšen uspeh bo imel Wilsonov načrt, je zdaj odvisno od ruskega ljudstva. Ako je sovjetska vlada v Moskvi res naprosila Ameriko, da se hoče pogajati za mir, tedaj je Wilson v polni meri zadostil njeni prošnji.

Lahko si pa mislimo, kakšne obraze zdaj delajo francoski imperialisti, ki so zahtevali intervencijo in spravili zadnje dni cele kose laži v javnost o ruskem položaju. Obenem je pa prišlo na dan, zakaj se je Francija z vsemi štirimi branila vsakega premirja z boljševiki in zahtevala, da jih je treba uničiti.

Francoski bankirji imajo 20 milijard frankov investiranih v zadolženih bivše ruske carjeve vlade. Večidel tega kapitala so pa posodili carju že leta 1905 z namenom, da car potlači tedanjo rusko revolucijo, ki je bila res potlačena v morju krvi. Boljševiki naravno vedo to, in ko so pred petnajstimi meseci prišli na krmilo v Rusiji, so obvestili francoske bankirje, da tistih milijonov, ki so bili posojeni carju za potlačanje prve revolucije, ne bo ruski proletarijat nikdar vrnil, medtem ko so se boljševiki zavezali plačati denar, katerega so eventualno založili francoski, angleški ali kateregakoli drugega naroda delavci, kakor tudi ruski delavci in kmetje v ruske vojne bonde.

To je bilo vzrok, da je francoska vlada tako trdovratno odklanjala vsak sporazum s sovjetsko republiko in pritiskala za intervencijo. Francija je obračuna, Wilson je pa obrnil — kakor zdaj kaže stvar.

Nemske volitve.

Natančni volilni izid v Nemčiji še ni znan, vendar se že lahko sklepa o rezultatu. Večinski socialisti so dobili malo manj kot polovico vseh glasov, toda v skupščini ne bodo imeli absolutne večine. Kot posamezna stranka bodo najmočnejši, ali če se združijo proti njim buržoazne stranke, bodo ostali v manjšini, čeprav se jim pridružijo tudi neodvisni socialisti. Večinski in neodvisni socialisti imajo skupne interese, dasiravno si nasprotujejo v politični taktiki in zato je naravno, da bodo tvorili skupno levico; stranke buržoazne desnice pa imajo zopet svoje interese, ki so jim skupni, kadar bo treba pobijati socialistični program. Ameriški kapitalistični listi radostno pozdravljajo volilni izid v Nemčiji in v veseljem konstatirajo, da "ni revolucija prav nič izpremenila notranjih razmer, izvzemši da je odstavila kaiserja. Stranke imajo nova imena, ampak principi so stari. Nemčija bo demokratična, toda pretiče in nespametne socializacije ne bo".

Počakajmo, da vidimo!

DOPISI.

Kampanja za milijondolarski fond SRZ v Chicagu.

Chicago, Ill. — Prejeli smo znake, lepake za na okna in druge stvari, ki jih rabijo nabiralci prispevkov v milijondolarski fond.

V soboto, 25. januarja ob polosmih zvečer se vrši sestanek odbora za kampanjo in nabiralcev prispevkov v dvorani SNPJ. Vsakdo, ki se je že priglasi za nabiralca, naj se je udeleži. Dobili boste znake, potrdilne knjižice itd., obenem pa se bo izdelal en gotov načrt, po katerem nam bo mogoče doseči najboljši uspeh. Vseled boljše kontrole in uspešnejšega dela je potrebno, da se te seje udeleže vsi, ki nameravajo pobirati prispevke v ta fond. Nabiralne knjižice in znake so prejeli tudi tajniki podpornih slovenskih društev; ako mislijo iti na delo za našo prekoriščno stvar, naj se tudi oni udeleže tega sestanka. V nasprotnem slučaju naj oddajo prejete stvari kampanjskemu odboru na tej seji, ali pa jih vrnejo gl. uradu SRZ.

Ako želi kdo rojakov prispevati svoj dar v milijondolarski fond, pa ga nabiralec ni obiskal, ga lahko izroči tajniku okrožne org. SRZ v uradu Prosvete, ki je pooblaščen za pobiranje prispevkov.

Prvi največji prispevek je izročila Miss Kathy Pire, ki je darovala \$50.00. Upamo, da bo imela med čikaškimi Slovenci še mnogo posnemalcev.

Kampanjski odbor okrožne organizacije SRZ.

Midway, Pa. — Slovencem in drugim Jugoslovanom naznanjam, da bom sprejemal in izdajal potrdila darovalcem v milijondolarski fond, ako kdo želi izročiti svoj prispevek pri meni. Na shodu SRZ dne 19. jan. sem bil izvoljen blaginikom tega fonda. Izvoljeni so bili tudi kolektorji, toda vsled kratke dobe, ki jo imamo do zaključka kampanje, dvomim, da jim bo mogoče vsakega posameznika obiskati. Kampanja preneha 29. januarja.

John Sire.

(Kampanjski odsek milijondolarskega fonda SRZ je vsled zakasnitve pošiljate znakov in drugih stvari sklenil, da se doba za nabiranje prispevkov podaljša. Nabrane svote in imena darovalcev morajo biti poslani glavnemu uradu Slov. rep. združenja v Chicagu najkasneje do 17. februarja. Za nabiranje prispevkov imate torej še štiri nedelje in drugé dneve do tistega časa. (Ured.)

Nokomis, Ill. — Od tu že dalj časa ni bilo dopisa v tem listu. Posebnosti tudi sedaj nimam poročati. Delavske razmere so zelo slabe. Nekaj premožgovnikov obratuje par dni na teden, nekateri pa so rove zaprli za nedoločen čas. Rojakom priporočam, naj ne prihajajo sem za delom. Mešan pevski zbor Zarja zelo povoljno napreduje. O kakih svatbah v tem predpustu ni še nič duha; slovenskih krasotic v tem kraju ni mnogo, zato je za nekatere v teh ozirih zelo neprijetno. Z zimo smo prav zadovoljni. Ako ne bi poznali kolédarjev, bi niti ne vedeli, v katerem letnem času smo. J. M.

Pullman, Ill. — Tudi rojaki na Pullmanu se zanimajo za potek kampanje za milijondolarski fond SRZ. Da pa se bomo o stvari natančneje pogovorili, sklenje družnica Slov. rep. združenja sejo za dne 24. januarja ob 8:30 zvečer v dvorani g. Joe Zeleka na 114th in Front St. Priporočamo vsem, ki se zanimajo za naše gibanje, da se te seje polnoštevilno udeleže. Prečitane bodo nekatere pojasnilne listine o tej kampanji in razpravljali bomo o drugih stvareh v prid SRZ. Organizirali bomo tudi agitacijo za pobiranje prispevkov v milijondolarski fond. Vseled važnosti seje pričakujemo, da se je sigurno udeleži. Odbor lokal. org. SRZ.

Farrell, Pa. — Pred nedavnim časom se je tu ustanovila slovenska godba na pihala. Oficijelno ime godbe bo "Jugoslav. Band. Farrell, Pa." To godbo smatramo last slovenske naselbine, zato smo tudi ponosni nanjo. Ustanavljanje godbe na pihala v sedanjih časih je združeno z velikimi stro-

ški. Dobeni instrumenti so v cenilno silno poskodili v tej vojni. Tani silno poskodili v tej vojni. Takoj ob ustanovitvi je imela ta godba okoli \$1500 stroškov. Večinoma so to svoto pokriti godbeniki sami nekoliko pa so jim pomagali tudi tukajšnji Slovenci e prostovoljnimi prispevki. V pomoč godbi so sklenili slovenski fantje prirediti veselico v soboto 1. februarja, na katero vadijo občinstvo od tu in iz okoliških naselbin na udeležbo. Slovenci iz okoliških naselbin so se že večkrat udeležili naših prireditev, zato naj nam oprostite, ker jih sedaj ponovno vabimo. Gre za korist godbe, ki smo jo tako zelo potrebovali. Pri vseh naših prireditvah smo bili odvisni od tujih godb, največkrat od kakšne italijanske, zato je bil že skrajni čas, da smo pričeli misliti na "samoosvojo" tudi v tem oziru. Ako bodo tukajšnje naselbine nudile slovenski godbi zadostno pomoč, bomo kmalu imeli izvrstno godbo, s kateri se bo naš narod v teh krajih lahko ponášal. Pomagati ji bomo morali zmagovati velike stroške, ki so združeni z godbo. Treba je plačevati najemnine, učitelja itd. Sklenili smo večkrat prirediti veselice, dobiček pa bomo dali godbi.

Veselica 1. februarja se bo vršila v Slov. delav. domu. Odbor se je potrudil vse potrebno preskrbeti, tako da bodo udeleženci s potrebo in zabavo zadovoljni. Štrukljev, potje in klobas ne bo manjkalo. Poleg raznih dobrot bo tudi za pošteno razvedrilo dobro preskrbljeno. Na vsopred bo šaljiva pošta, tombola itd. Igral bo orkester pod vodstvom g. Antona Simšiča. Slovenske evetke se bodo udeležile te zabave iz vseh tukajšnjih naselbin in zabava obeta biti neprisljena, ena najobljubljih, kar se jih je še vršilo v tem kraju. Odbor je preskrbel tudi tri nagrade za tistega, oziroma tisto, ki dobi največ dopisnic "via šaljiva pošta."

Glavne točke sporeda so sledeče: Začetek priredbe točno ob 6. zvečer. 2. Orkestr zaigra polbrsko himno. 3.) Pevci zapoje himno od klobas. 4.) Ob 10. zvečer je na programu znameniti ples "tango" in ob 11. sledi drugi zanimiv ples in potem se pleše naš domači "poljubovalni ples." Na koncu koncev bomo pa zapeli: "Prej pa ne gremo dam, da se bo delal dan..."

Vstopnina za moške 25c; dame so vstopnino proste. Vstopnice si lahko preskrbite pri vseh naših prijateljih. Frank Kramar.

Chicago, Ill. — Slovenci v Chicagu, ne pozabite se udeležiti velike maškeradne veselice, ki jo priredi ženska organizacija SRZ. V soboto 1. februarja zvečer v veliki Češko-Ameriški dvorani na 1440 W. 18th St. Dobiček priredbe je namenjen milijondolarskemu fondu SRZ. Najlepše maske dobe krasne nagrade. Opozorite prijatelja na to priredbo in preskrbite se z vstopnicjo že v predprodaji. Veselični odbor.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. A., Canonsburg, Pa. — Vprašate, kaj se bo zgodilo s tistimi Slovenci, ki odpujete v staro domovino po sklenjenem miru in niso podpirali milijondolarskega sklada S. R. Z. Po vaši mlii sodbi, bi morali biti poslani na pihala sužnosti, ker ljubijo suženjski jarem.

Prijatelj, to ne gre, kajti sužnost je odpravljena tudi v Afriki, in če bi bila še uveljavljena, je to prestroga kazen po humanitarnih načelih dvajsetega stoletja. S takimi ljudmi je treba imeti potrpljenje, čeprav pravijo, da je potrpljenje božja mast in gorje tistemu, ki se maže z njo. Da nič ne dajo za ošvoboditev svojega naroda in ne žele svojemu narodu tiste svobode, ki jo uživajo drugi demokratski narodi, je kriva suženjska vzgoja. Posledice take vzgoje je težko spraviti iz glave in radi tega je treba imeti potrpljenje. Ko prvikrat govorite s takim človekom, se odtaknete ne le njegove trde zunanje skorje. Vaše besede najpravilo le majhen učinek, toda učinek je tukaj, ki gloda in dela, da je drugič bolj dostopen vašim besedam. Vaši nadaljni pogovori z njim, ga bodo popolnoma omeščali in privedli do spoznanja, da je hodil po napačnih potih. Nekega dne bo popolnoma vaš in opravi bo, kar je zamudil. To je edina pot, ki vodi do uspeha. Seveda se najdejo tudi posamezniki, ki so nedostopni vsaki pametni besedi, ali ti so izjeme, ki le potrdijo pravilo.

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Sedel v Chicagu, Ill.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

August Aučin, Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Ethin Kristan, Math. Pogorelec, J. N. Rogelj, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NAZORNI ODBOR:

Ivan Krešič, J. Kvartič, Joško Oven.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA:

John Ermenc, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, K. H. Pogodič, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrih, Stefan Zabric, John Kalan, Anton Žlogar, Louis Truger.

Vsa pisma in denarne pošiljate naj se pošiljajo na sledeči naslov:

ANTON J. TERBOVEC, 3637—3641 W. 26th St., Chicago, Ill.

Iz urada eksekutive Slov. Republicanskega Združenja.

Po sklepu seje izvrševalnega odbora S. R. Z. objavimo sledeči DOGOVOR

med Jugoslovanskim Narodnim Viječem v Washingtonu, D. C. in Slovenskim Republicanskim Združenjem v Chicagu, Ill. Jugoslovansko Narodno Viječe in Slovensko Republicansko Združenje, uvažujoča resne probleme Jugoslovanov v sedanji kritični dobi in korist složnega nastopa v velikih narodnih vprašanjih, se strinjata z ozirom na bodoče delo v sledečih načelnih akcijskih tendencah:

1. — Obe organizaciji priznavata načelo narodnega jedinstva Jugoslovanov. Dostledno naglašata skupni interes vseh Jugoslovanov v obrambi ogroženih narodnih pravic v kateremkoli delu skupnega teritorija.
2. — Obe organizaciji izjavljata, da je pravo samoodločevanja naroda imperativno.
3. — Jugoslovansko Narodno Viječe in Slovensko Republicansko Združenje ste dve posebni, samostalni organizaciji.
4. — Obe organizaciji bosta gledali na to, da se v vseh vprašanjih splošnega narodnega značaja, nadalje v vseh slučajih, v katerih bi nesložen nastop mogel škoditi splošni stvari, solidarno nastopa.
5. — Obe organizaciji se sporazumita v tem, da bo druga drugo obvestila o vseh važnih dogodkih in vprašanjih narodnega življenja in interesov Jugoslovanov.
6. — Istotako hočeta obe organizaciji obvestiti druga drugo o nameranih akcijah za dobrobit splošnih narodnih ciljev in katere se ravno ne nanašajo na notranje organizacijsko delo posamezne organizacije.
7. — Vsaka skupna akcija mora biti odobrena od eksekutive obeh organizacij. Če se obe organizaciji ne moreta zložiti za skupni nastop, ima organizacija, ki je vzela inicijativo, pravico izvesti akcijo samostalno.
8. — Jugoslovansko Narodno Viječe in Slovensko Republicansko Združenje izbereta po dva člana, katerih naloga bo, da se skupno posvetujejo o stvareh, navedenih v tem dogovoru.
9. — Ta dogovor se predloži Jugoslovanskemu Narodnemu Viječu in eksekutivi Slovenskega Republicanskega Združenja in postane pravomočen, kakor hitro bo retificiran od obeh strank.

Washington, D. C., 8. decembra 1918.

Za Jugosl. Nar. Viječe:	Za Slov. Republ. Združenje:
Don Niko Gršković	Ethin Kristan
Paul Schnell	M. V. Konda
Dr. Drago Marušič	Philip Godina
Rev. Fr. Kazimir Zakrajšek O. F. M.	Anton J. Terbovec
Dušan Bogdanovič	Frank Kerže
Josip Marohnič	Jože Zavertnik
Rev. Jovan P. Krajnovič	Mary Aučin.

Nabiralcem narodnega davka.

Od vseh strani prihajajo prošnje, da se podaljša rok prve serije narodnega davka S. R. Z. za svobodno Jugoslavijo. Finančni odsek S. R. Z. ki vodi to kampanjo, je sklenil na svoji redni seji, da se podaljša rok kampanje do

17. februarja 1919.

Okrožna organizacija št. 11. Jofnstown-Conemaugh, Pa., je poslala za milijondolarski sklad PRVI TISOČAK.

Nabiralne pole so že v rokah nabiralcev in menda tudi znaki. Ako nismo poslali dovolj znakov in izkaznic, če ste že napolnili polo-potem nam hitro pišite, da vam pošljemo potrebne stvari.

Diplome bomo poslali o zaključku kampanje prve serije. Finančni odsek je sklenil, da se dajo delat take diplome, ki bodo kras vsaki hšči, vsakemu uradu in ponos vsakemu darovalcu. Vsakdo, ki le more, bi moral imeti diplomu.

Društva, kakor smo že prej omenili, naj nabiralec narodnega davka za sedaj enkrat izpuste. Ko bo program izdelan za društva, vas bomo pravočasno obvestili. Vendar vsako društvo se lahko že vnaprej pripravi, da bo v ta namen prispevalo najmanj \$100.

Posamezniki, raztrešeni po deželi, kjer ni slovenskih podpornih društev, kjer nimamo nabiralca, naj pošljejo svoje prispevke naravnost na tajnika S. R. Z. A. J. Terbovec, 3637—3641 W. 26th Street, Chicago, Ill. Njih imena in naslovi, kakor tudi darovi bodo zapisani na posebno polo, prejeti bodo znake in izkaznice in potrdilo.

Od mnogih rojakov, ki so naročani na razne slovenske liste, ki se niso prijavili kot glasila S. R. Z., smo prejeli pisma, v katerih nas vprašujejo, zakaj gotovi slovenski listi, katere podpirajo tudi člani S. R. Z., ne prinašajo uradnih poročil eksekutive S. R. Z. Ker na vsako tako posamezno pismo ne moremo odgovoriti, naj velja ta odgovor za vse prizadete.

Vsako uradno poročilo S. R. Z. ni poslano na glasila S. R. Z., temveč na vse slovenske liste v Ameriki. Ako uredniki nekaterih slovenskih listov nočejo priobčevati teh poročil, ni naša krivda, temveč je vaša, ker vi kot naročniki na dotični list ne zahtevate, da list prinaša tudi poročila o tem narodnem gibanju.

Blagajnik okraj. org. v Clevelandu, Fr. Černe je zopet poslal \$150 za narodni davek za svobodno Jugoslavijo. Med drugim piše: "To je drugih \$150, katere je poslal naš ženski odsek. Zgleda, da nam mislijo žene in dekleta dati "run for our sweet lives!" Tudi mi tako mislimo. Vprašanje pa je, kaj bodo na to rekli možje in fantje.

Ko je bil Frank Stonič v našem uradu, je prišla prva pola vrnjena iz No. Chicaga. Frank je rekel: "Kaj prva vrnjena? Ta pa je nekaj vredna." Podpisal je nanjo svoje ime in zraven \$25. Bodočnost bo pa povedala, koliko stotakov prinese pola št. 911.

Iz Wiek Havena je prišla svota \$103.00; iz Absher, Mont. \$71.00. Marija Brinovec piše: "Moj mož malo zasluži, a če vam je všeč, vam pošljem Liberty bond za \$50. Vem, da me stari kraj ne bo več videl, toda vseeno ljubim svojo domovino — zeleno Stajersko."

S. R. Z. v Ely, Minn.: "Prilagajmo draft v vrednosti \$270 za milijondolarski fond. Ka dobimo nabiralne pole in drugo, gremo na delo. Mi ne maramo biti najzadnji."

S. R. Z. v Girard, O.: "Od našega rezervnega fonda Vam pošilja \$200.00 za milijondolarski sklad."
 S. R. Z. Camp Shumway, Colo.: "Prilagam \$100 za milijondolarski sklad. Pošljite pole in drugo, da gremo hitro na delo. Ali se druga gibljuje?" (To poročilo vam komaj pove eno desetino druge od stotke o gibanju za milijondolarski sklad.)
 Mihael Selan iz Sublet, Wyo., pošilja \$110.00 za S. R. Z. od veselice, na katero so prišle Slovenke v narodnih nošah.
 To so nekateri glasovi iz raznih naselbin. Radi pomanjkanja prodajnega morali izpustiti mnogo zanimivih pisem in poročil, ki pa pridejo drugič na vrsto.
 Glavno je sedaj to: Miljon moramo spraviti skupaj. Kdo bo največ prispeval? Katera slovenska velika naselbina bo percentualno največ prispevala? Za izgovore sedaj ni časa, pokazati je treba dejansko svojo ljubezen do rodne grude.

MIROVNI KONGRES JE SPREJEL WILSONOV NAČRT GLEDANJA RUSIJE.

(Nadaljevanje s prve strani)
 nje, kot če imajo opravka z vsakim drugim prijateljem in zaveznikom; pripravljene so pomagati ruskiemu ljudstvu na način, kakor si ono samo želi.
 V tem duhu in v ta namen sklenejo zavezniške države sledeče:
 Vabijo vse organizirane skupine, ki zdaj izvršujejo ali poskušajo izvrševati politično oblast ali vojaško kontrolo kjerkoli v Sibiriji in v mejah evropske Rusije, kakor so te meje stale pred pravkar končano vojno, izvzemši Finske, da pošljejo zastopnike, in sicer največ tri zastopnike od vsake skupine, na Prinecve Otoke v Marmorskem morju, kjer se snidejo z zastopniki zavezniških in ameriških držav.
 (Prince's Islands so skupina devetih majhnih otokov v Marmorskem morju kakih deset do 15 milj od Carigrada. Prebivalstvo na teh otokih je večinoma grško, turško in armensko.)
 V tem času naj pa vlada premirje med vsemi povabljenimi strankami in vse oborožene čete, ki so v boju proti ljudstvu kjerkoli na ruskem ozemlju, v starih mejah evropske Rusije, ali v boju proti Finski ali proti kateremkoli avtonomnemu delu Rusije, ki je označen v štirinajstih točkah, na podlagi katerih se sklepa mir, se morajo istočasno umakniti in vsi boji morajo prenehati.
 Zastopniki ruskih strank so povabljeni, da konferirajo z zastopniki zavezniških držav in poveljo svobodno in odprto, kakšne želje ima rusko ljudstvo in na kakšen način bi bilo mogoče priti do sporazuma, da more Rusija rešiti svojo domačo problemo in stopiti v prijateljske stike med svojim ljudstvom in s tujimi narodi.
 Zavezniške države zahtevajo hiter odgovor od vseh ruskih strank. Zavezniki jamčijo za varnost in vse ugodnosti hitrega potovanja ruskih zastopnikov čez Črno morje, obenem pa pričakujejo, da bodo ravno tako storile prizadete ruske stranke.
 Zavezniki pričakujejo, da bodo povabljenе stranke na določenem mestu dne 15. februarja 1919.
 Vabilo se še danes odpošlje po orezičnem brzojavu vsem prizadetim strankam.
 Zborovalci so na to zaključili, da se vrši plenarna seja mirovnega kongresa v soboto 25. januarja, začetek ob treh popoldne. Na dnevnem redu je točka o ligi narodov na temelju predloga Lloyda Georga in potem druge stvari, o katerih se je debatiralo danes popoldne.
 Kolikor se je izvedelo, je imel predsednik Wilson v Lloydu Georgu glavno oporo za svoj ruski načrt. Glavno opozicijo je pa vodil Clemenceau, kajti Francija je bila do zadnjega momenta za potlačanje boljševiške Rusije z železom in krvjo. Toda Wilson je zmagal. Njegovi argumenti so bili nepobitni in kmalu je dobil na svojo stran Japonce in Italijane in končno se je morala Francija podati. Ako bo imel Wilson tako srečo z ostalimi točkami svojega programa, tedaj bo zadnji dan mirovnega kongresa dan ponoska za Ameriko.
 Na predpoldanski seji je petočlana razpravljala o položaju na Poljskem. Seji je prisostvoval tudi maršal Foch. Sklenjeno je bilo poslati komisijo osmih mož za proučevanje razmer na Poljskem nakar predloži komisija kongresu poročilo in svoja priporočila. Komisija sestoji iz dveh reprezentantov (enega civilnega in enega vojaškega) in Združenih držav, Anglije, Francije in Italije.

Poraz boljševikov v Estoniji.
 London, 23. jan. — Iz Stockholma poročajo, da so estonske in finske čete porazile boljševike pri Narvi, reokupirale to mesto in zdaj se pomikajo proti Petrogradu. Druga vest sporoča, da je 60,000 delavcev na štrajku v Petrogradu in da nameravajo boljševiške čete izprazniti mesto.

Inozemstvo.

Bojevanje na ruskem severu.

Arhangelsk, 21. jan. Boljševiške čete silovito bombardirajo zavezniške pozicije na skrajni južni strani fronte ob Dvini. V okoliših Vilska so boljševiki mobilizirali vse kmete in pričakuje se, da bodo razvili ofenzivo. V nedeljo so vsrčili infanterijski boji okrog Ust-Padenge in zavezniki so se umaknili iz glavnih postojank, toda boljševiki so imeli velike izgube.
 Infanterija ima v črptem boju velike težave, kajti mraz je 16 stopinj pod ničlo in vojaki ne morejo dolgo časa obstati na planem. Ob murlanski železnici so zaveznike čete napadle vas Rugazerko in pobile boljševiško garnizijo ter vplele 110 pušk.
 Varšava, 23. jan. — Vlado oblasti so zaprle okrog tisoč poljskih boljševikov, ki so agitirali proti volitvam za ustavodajno skupščino. Odkrili so tudi tajni arzenal, v katerem je bilo več tisoč pušk, mnogo strojnih pušk in ročnih granat.

Štrajki in delavski nemiri v Angliji.
 London, 23. jan. — Po vsej Angliji narašča delavski nemir. Železničarji so na štrajku in vrhatega je zastavkalo 159,000 premozarjev v Yorkshiru. Na Škotskem se delajo priprave za generalni štrajk za 44urni tedenski delavnik.
 Pred par dnevi je imela železničarska unija konferenco, na kateri je bilo zastopanih 200,000 železničarjev. Zborovalci so ostro kritizirali apatično Lloyda Georga in vlade sploh napravili železničarjem in slišale so se groznje o bolj "drastičnih korakih", ako vlada takoj ne ugodil delavcem na železnica.

Iraka izvožila tajno vlado.
 Dublin, Iraka, 23. jan. — Irski parlament ki zboruje že tretji dan, je imenoval ministrski kabinet, toda imena ministrov ostanejo tajna za nedoločen čas dokler ne mine nevarnost, da bi jih Angleži aretirali. Imenovana sta tudi ministri zunanjih zadev in domobranski minister. Noben list na Irskem ni še prinesel "Izjave neodvisnosti", ki je bila sprejeta na simfonovskem parlamentu zadnji terek. Časopisi so jo sami "cenzurirali". To je najnovejša taktika Ircev, ki nočejo dati Angležem nobenega povoda za nasilje.
 V mestu Tipperaru je angleški poveljnik razglasil obsedno stanje zaradi torkovih nemirov, pri katerih sta bila ubita dva policista. Vsa javna zborovanja so prepovedana in Angleži so uvedli ravno take določbe, kakršne veljajo za Nemce v okupiranih krajih ob reki Reni.

KNJIZEVNA VEST.
 The Jugo-Slav Review, No. 2. Vol. III., Chicago, Ill. — To je najnovejša številka znane "Slovenian Review", ki je po sklepu eksekutivne S. R. Z. zdaj spremenjena v "The Jugoslav Review". Beseda "Jugoslav" je danes med Američani dobro znana, in ker revija obdeluje akutna vprašanja, tikajoča se ne samo Slovencev, temveč tudi Hrvatov in Srbov, je ime "Jugoslav" primernejše.
 Vsebinska je številka je sledeča: Ethin Kristan: How the Jugoslavs were favored. — E. K.: Reka-Pi-ume (s koščkom zemljevida). — Ethin Kristan: Sonnino's Stand. — Who foots the bills? — "Fancy Jugoslav Republic". — Education and Civilization. — Current Topics.

Priloge in delavski nemiri v Angliji.
 London, 23. jan. — Po vsej Angliji narašča delavski nemir. Železničarji so na štrajku in vrhatega je zastavkalo 159,000 premozarjev v Yorkshiru. Na Škotskem se delajo priprave za generalni štrajk za 44urni tedenski delavnik.
 Pred par dnevi je imela železničarska unija konferenco, na kateri je bilo zastopanih 200,000 železničarjev. Zborovalci so ostro kritizirali apatično Lloyda Georga in vlade sploh napravili železničarjem in slišale so se groznje o bolj "drastičnih korakih", ako vlada takoj ne ugodil delavcem na železnica.

Iraka izvožila tajno vlado.
 Dublin, Iraka, 23. jan. — Irski parlament ki zboruje že tretji dan, je imenoval ministrski kabinet, toda imena ministrov ostanejo tajna za nedoločen čas dokler ne mine nevarnost, da bi jih Angleži aretirali. Imenovana sta tudi ministri zunanjih zadev in domobranski minister. Noben list na Irskem ni še prinesel "Izjave neodvisnosti", ki je bila sprejeta na simfonovskem parlamentu zadnji terek. Časopisi so jo sami "cenzurirali". To je najnovejša taktika Ircev, ki nočejo dati Angležem nobenega povoda za nasilje.
 V mestu Tipperaru je angleški poveljnik razglasil obsedno stanje zaradi torkovih nemirov, pri katerih sta bila ubita dva policista. Vsa javna zborovanja so prepovedana in Angleži so uvedli ravno take določbe, kakršne veljajo za Nemce v okupiranih krajih ob reki Reni.

KNJIZEVNA VEST.
 The Jugo-Slav Review, No. 2. Vol. III., Chicago, Ill. — To je najnovejša številka znane "Slovenian Review", ki je po sklepu eksekutivne S. R. Z. zdaj spremenjena v "The Jugoslav Review". Beseda "Jugoslav" je danes med Američani dobro znana, in ker revija obdeluje akutna vprašanja, tikajoča se ne samo Slovencev, temveč tudi Hrvatov in Srbov, je ime "Jugoslav" primernejše.
 Vsebinska je številka je sledeča: Ethin Kristan: How the Jugoslavs were favored. — E. K.: Reka-Pi-ume (s koščkom zemljevida). — Ethin Kristan: Sonnino's Stand. — Who foots the bills? — "Fancy Jugoslav Republic". — Education and Civilization. — Current Topics.

Priloge in delavski nemiri v Angliji.
 London, 23. jan. — Po vsej Angliji narašča delavski nemir. Železničarji so na štrajku in vrhatega je zastavkalo 159,000 premozarjev v Yorkshiru. Na Škotskem se delajo priprave za generalni štrajk za 44urni tedenski delavnik.
 Pred par dnevi je imela železničarska unija konferenco, na kateri je bilo zastopanih 200,000 železničarjev. Zborovalci so ostro kritizirali apatično Lloyda Georga in vlade sploh napravili železničarjem in slišale so se groznje o bolj "drastičnih korakih", ako vlada takoj ne ugodil delavcem na železnica.

Iraka izvožila tajno vlado.
 Dublin, Iraka, 23. jan. — Irski parlament ki zboruje že tretji dan, je imenoval ministrski kabinet, toda imena ministrov ostanejo tajna za nedoločen čas dokler ne mine nevarnost, da bi jih Angleži aretirali. Imenovana sta tudi ministri zunanjih zadev in domobranski minister. Noben list na Irskem ni še prinesel "Izjave neodvisnosti", ki je bila sprejeta na simfonovskem parlamentu zadnji terek. Časopisi so jo sami "cenzurirali". To je najnovejša taktika Ircev, ki nočejo dati Angležem nobenega povoda za nasilje.
 V mestu Tipperaru je angleški poveljnik razglasil obsedno stanje zaradi torkovih nemirov, pri katerih sta bila ubita dva policista. Vsa javna zborovanja so prepovedana in Angleži so uvedli ravno take določbe, kakršne veljajo za Nemce v okupiranih krajih ob reki Reni.

KNJIZEVNA VEST.
 The Jugo-Slav Review, No. 2. Vol. III., Chicago, Ill. — To je najnovejša številka znane "Slovenian Review", ki je po sklepu eksekutivne S. R. Z. zdaj spremenjena v "The Jugoslav Review". Beseda "Jugoslav" je danes med Američani dobro znana, in ker revija obdeluje akutna vprašanja, tikajoča se ne samo Slovencev, temveč tudi Hrvatov in Srbov, je ime "Jugoslav" primernejše.
 Vsebinska je številka je sledeča: Ethin Kristan: How the Jugoslavs were favored. — E. K.: Reka-Pi-ume (s koščkom zemljevida). — Ethin Kristan: Sonnino's Stand. — Who foots the bills? — "Fancy Jugoslav Republic". — Education and Civilization. — Current Topics.

Ameriške vesti.

PRI PLINSKI DRUŽBI JE SE VEDNO STARA NEMARNOST.

Chicago, Ill. — "Plačaj, če ne, zapremo plin," se vedno dobi konzument v odgovor v pisarniških prostorih plinske družbe, ako ne pritoži, da je račun previsok.
 Mesto zahteva, da državna komisija za javne potrebe ostro nastopi proti družbi in varuje interese konzumentov, če jim družba dostavlja nepravilne račune in jim grozi, da bo zaprla plin, ako ne poravnajo nepravilnega računa.
 Kompanija je sicer obljubila, da ne bo dostavljala konzumentov več nepravilnih računov, toda dogodki govore, da je družba le obljubila, stara nemarnost je pa še vedno vkoreninjena.
 "Takih računov ne morem plačevati, kot jih dobivam sedaj," je izjavil Joseph Gareki, stanujoč na Zapadni Devetnajsti ulici št. 713.
 Kompanija mi pravi, da zapre plin, če ne plačam. Kaj naj storim?"
 Svetovalo se mu je, naj počaka, da mesto prečne njegovo pritožbo.
 W. D. Farguharson, prebivajoč na Greenviewski cesti, št. 4517, je mestnim plinskim preiskovalcem pripovedoval o prepripi, ki ga je imel z nadzornikom plinske družbe. "Skušal me je prepričati, da je moj plinomer v redu, toda jaz sem prepričan, da nekdo laže." Dal mi je račun za dva meseca y visokosti \$15.67, dasiravno ni moj račun nikdar presegal \$2 do \$3 na mesec. To je nesramnost.
 Pritožbe se množe in komisar John P. Garner je nastvil še 10 nadzornikov in tri stenografistke, da zmagujejo delo. Komisar Garner se je izrazil: "Zdi se, da se situacija obrača na slabše. Kup pritožb narašča in narašča, dasiravno storimo vse, da pohitimo s preiskavo."
 Najslabše se je pa mepda gođilo Phillip Glinsburgu, stanujočemu na Dvanajsti ulici, št. 1307, kateremu so poslali višji račun za mesec december kot preje za šest mesecev skupaj. Od meseca julija je prejel take račune:
 Julij \$4.86; oktober \$2.92; Avgust \$3.90; november \$1.04; september \$5.16; december \$24.03.
 Mihael Kanopa, stanujoč na Milwanski ulici, št. 2920, je prejel tudi tako visok račun, da se je popraskal za ušesi, ko ga je videl. Njegovi računi v preteklosti izkazujejo po \$2.50 na mesec, dne 17. januarja je pa prejel račun za \$18.54.
 Konzumentje, ki prejmejo previsoke račune, naj se pritožijo pri mestnem komisarju - Garnerju v mestni hiši.

TRGOVINA S KOŽUHOVINO V VERMONTU.
 Burlington, Vt. — Sem prihajajo kupci, ki pošiljajo kožuho vino v London in druga evropska mesta. Tujak tržijo z vsakovrstnimi kožami: hermelinovimi, lisicjimi, medvedovimi, dihurjevimi itd. Na trg prihajajo celo kože domačih mačk.
 Letos so že do sedaj poslali 25 odstotkov kož več na trg kot lani. Poslanih je bilo 3,000 muškatovk. Kupčija znaša na leto \$75,000. Poslanih je bilo tudi 5,000 dihurjevih kož, večinoma iz držav New York in Vermont ter Kanade.

ŽENA SE JE URILA V STRELJANJU NA TOMARINA.

Pittsburgh, Pa. — Petro Tomarino je izpovedal, da ga je Anselmo Zerplo prijel tako trdo, da ni mogel ganiti. Zerplova žena pa pričela izvajati strelne vaje in je njega vzela za tarčo. Oddala je nanj sedem strel, ki so vsi zadeli. Krogla mu je vzela košček jezika, ranjen je bil v obe roki, spodnji del obraza mu je pa prikašal.
 Ker se Tomarino ni prostovoljno nastvil za tarčo, toži zakonsko dvojico za \$10,000 odškodnine.

FILIPINCI ŽELE POSTATI SAMOSTOJNI.

Seattle, Wash. — Manuel L. Queson, predsednik filipinskega senata, je izjavil, da žele Filipinci postati popolnoma svobodni v političnem oziru. Queson je bil filipinski kongresni delegat od leta 1910 do 1917.
 "Mi želimo svobodo," je rekel Queson. "Združene države postopajo tako pravično in častno s Filipinci, da bi bila nevhaležnost, če bi v tej potrebi spravili to vprašanje v ospredje. Izjave predsednika Wilsona, zakaj je Amerika vstopila v vojno, je podžgala navdušenost v moji deželi, da smo pripravljeni žrtvovati vse naše, to malo, kar imamo, da triumfiramo ameriško orožje."

JAPONEC JE POSTAL AMERIŠKI DRŽAVLAN.

Honolulu, T. H. — Saki Simodo Japonec, je vstopil v ameriško armado in vložil peticijo, da postane ameriški državljan. Vrhovni izpraševalec je priporočil, da se mu po inštrukcijah delavskega departmeta ne podeli državljanstva. Sodnik Vaughan je menil, da smejo Japonci postati državljanji po zakonu, ki ga je kongres sprejel v minulem letu in podelil mu je državljanstvo.

MESARSKI AGENT JE PREJEL MAL \$32,400 LETNE PLAČE.

(Nadaljevanje s prve strani)
 škega in avstrijskega trgovskega blaga.
 Dejal je, da je mr. Hurley rekel, da bi bil moral biti plačan za delo, a on je odklonil plačilo, ker je smatral delo za delo iz ljubezni do dela. Dejal pa je, da je plovbeni odbor plačal njegove stroške v Evropi.
 "Kako so pa izhajali, ko ste vi odšli?" je vprašal senat. Kenyon. "Bili so žalostni, ko sem odšel," je odgovoril Logan.
 "Kaj so te korporacije počele, ko vas ni bilo v Washingtonu?" je nadaljeval senator Kenyon.
 "To je vzrok, da sem prišel nazaj," je odgovoril Logan.
 "Mr. Hurley je poznal vse vaše zveze z mesarji?" je zopet zastavil vprašanje senator Kenyon.
 "Da, vedel je, da sem svetovalec," je odgovoril Logan.
 Senator Gore iz Oklahome, predsednik odseka, je večkrat omenil potovanje Hurleyja, Hooverja in Logana kot misijon Janeza Krstnika. Mr. Logan je menil, da bi se dalo boljše primerjati s potovanjem Šavla, ki se je spreobrnil v Pavla.
 Logan je priznal, da je imel stike s Standard Oil družbo, toda odločeno je tajil, da je uporabil svoje prijateljstvo z mr. Hurleyjem, da se na trgovskih tadjah montirajo parni kotli, pri katerih bo olje služilo za kurivo.
 Priznal je tudi, da ima prijateljske stike z Joseph P. Tumultyjem, tajnikom predsednika Wilsona.
 Tajil je, da ni bil "kraljevski zabavac" in je rekel, da zabave, ki jih je prirejal, niso šle na račun mesarjev.

JEKLARSKI TRUST KUPUJE PREMGOVNIKE.

Uniontown, Pa. — Cumberland Coal kompanija je kupila za United States Steel korporacijo (jeklarski trust) 2,225 akrov premočnega polja v okraju Greene. Zdjaj kontrolira jeklarski trust samo v tem okraju že 17,000 akrov premočnega polja.

NADEBUDEN DEČEK.

Columbus, Ind. — 14-letni Irvin King je priznal, da je pisal policijskemu načelniku grozilno pismo, v katerem mu je grozil, da razkrije zanj neprijetne reči, ako ne položi v noko uto \$500. Izpovedal je tudi, da je podpisal ime policijskega načelnika na dva čeka in da je enega izmenjal.

KONFERENČNIKI SE NE MOREJO ZEDINITI GLEDE OLJNE PREDLOGE.

Washington, D. C. — Senatni zbornični konferenčniki se niso zedinili na zadnji seji glede oljne predloge, ki določa, kako naj se oddajajo v najem oljna zemljišča. Sivar je bila odložena do petkove seje.

MISTERIJOZEN UMOR.

New York, N. Y. — Na njegovega domu so našli Winfield Philhowerja, bogatega električarja, u-uorjenega. Neznani morilec se je poslužil turške sablje iz bogate inženirjeve zbirke, da je izvršil zločin. Vsa znamenja govore, da ni bilo boja.

OBDOJENI RADI KRŠENJA ZAKONA PROTI ŠPIJONAZI.

Albuquerque, N. M. — William T. Walker je bil obsojen na zveznem sodišču radi kršenja zveznega zakona proti špijonaži na dve leti ječe v Leavenworth, Kan.

T. E. Pendergrass je bil radi take obtožbe obsojen na šest mesecev.
 Lewis W. Tendick je kupoval oves od vojakov. Dobil je šestnajst mesecev in \$250 denarne globe.

TRGOVINA S KOŽUHOVINO V VERMONTU.

Burlington, Vt. — Sem prihajajo kupci, ki pošiljajo kožuho vino v London in druga evropska mesta. Tujak tržijo z vsakovrstnimi kožami: hermelinovimi, lisicjimi, medvedovimi, dihurjevimi itd. Na trg prihajajo celo kože domačih mačk.
 Letos so že do sedaj poslali 25 odstotkov kož več na trg kot lani. Poslanih je bilo 3,000 muškatovk. Kupčija znaša na leto \$75,000. Poslanih je bilo tudi 5,000 dihurjevih kož, večinoma iz držav New York in Vermont ter Kanade.

ŽENA SE JE URILA V STRELJANJU NA TOMARINA.

Pittsburgh, Pa. — Petro Tomarino je izpovedal, da ga je Anselmo Zerplo prijel tako trdo, da ni mogel ganiti. Zerplova žena pa pričela izvajati strelne vaje in je njega vzela za tarčo. Oddala je nanj sedem strel, ki so vsi zadeli. Krogla mu je vzela košček jezika, ranjen je bil v obe roki, spodnji del obraza mu je pa prikašal.
 Ker se Tomarino ni prostovoljno nastvil za tarčo, toži zakonsko dvojico za \$10,000 odškodnine.

FILIPINCI ŽELE POSTATI SAMOSTOJNI.

Seattle, Wash. — Manuel L. Queson, predsednik filipinskega senata, je izjavil, da žele Filipinci postati popolnoma svobodni v političnem oziru. Queson je bil filipinski kongresni delegat od leta 1910 do 1917.
 "Mi želimo svobodo," je rekel Queson. "Združene države postopajo tako pravično in častno s Filipinci, da bi bila nevhaležnost, če bi v tej potrebi spravili to vprašanje v ospredje. Izjave predsednika Wilsona, zakaj je Amerika vstopila v vojno, je podžgala navdušenost v moji deželi, da smo pripravljeni žrtvovati vse naše, to malo, kar imamo, da triumfiramo ameriško orožje."

JAPONEC JE POSTAL AMERIŠKI DRŽAVLAN.

Honolulu, T. H. — Saki Simodo Japonec, je vstopil v ameriško armado in vložil peticijo, da postane ameriški državljan. Vrhovni izpraševalec je priporočil, da se mu po inštrukcijah delavskega departmeta ne podeli državljanstva. Sodnik Vaughan je menil, da smejo Japonci postati državljanji po zakonu, ki ga je kongres sprejel v minulem letu in podelil mu je državljanstvo.

MESARSKI AGENT JE PREJEL MAL \$32,400 LETNE PLAČE.

(Nadaljevanje s prve strani)
 škega in avstrijskega trgovskega blaga.
 Dejal je, da je mr. Hurley rekel, da bi bil moral biti plačan za delo, a on je odklonil plačilo, ker je smatral delo za delo iz ljubezni do dela. Dejal pa je, da je plovbeni odbor plačal njegove stroške v Evropi.
 "Kako so pa izhajali, ko ste vi odšli?" je vprašal senat. Kenyon. "Bili so žalostni, ko sem odšel," je odgovoril Logan.
 "Kaj so te korporacije počele, ko vas ni bilo v Washingtonu?" je nadaljeval senator Kenyon.
 "To je vzrok, da sem prišel nazaj," je odgovoril Logan.
 "Mr. Hurley je poznal vse vaše zveze z mesarji?" je zopet zastavil vprašanje senator Kenyon.
 "Da, vedel je, da sem svetovalec," je odgovoril Logan.
 Senator Gore iz Oklahome, predsednik odseka, je večkrat omenil potovanje Hurleyja, Hooverja in Logana kot misijon Janeza Krstnika. Mr. Logan je menil, da bi se dalo boljše primerjati s potovanjem Šavla, ki se je spreobrnil v Pavla.
 Logan je priznal, da je imel stike s Standard Oil družbo, toda odločeno je tajil, da je uporabil svoje prijateljstvo z mr. Hurleyjem, da se na trgovskih tadjah montirajo parni kotli, pri katerih bo olje služilo za kurivo.
 Priznal je tudi, da ima prijateljske stike z Joseph P. Tumultyjem, tajnikom predsednika Wilsona.
 Tajil je, da ni bil "kraljevski zabavac" in je rekel, da zabave, ki jih je prirejal, niso šle na račun mesarjev.

JEKLARSKI TRUST KUPUJE PREMGOVNIKE.

Uniontown, Pa. — Cumberland Coal kompanija je kupila za United States Steel korporacijo (jeklarski trust) 2,225 akrov premočnega polja v okraju Greene. Zdjaj kontrolira jeklarski trust samo v tem okraju že 17,000 akrov premočnega polja.

NADEBUDEN DEČEK.

Columbus, Ind. — 14-letni Irvin King je priznal, da je pisal policijskemu načelniku grozilno pismo, v katerem mu je grozil, da razkrije zanj neprijetne reči, ako ne položi v noko uto \$500. Izpovedal je tudi, da je podpisal ime policijskega načelnika na dva čeka in da je enega izmenjal.

KONFERENČNIKI SE NE MOREJO ZEDINITI GLEDE OLJNE PREDLOGE.

Washington, D. C. — Senatni zbornični konferenčniki se niso zedinili na zadnji seji glede oljne predloge, ki določa, kako naj se oddajajo v najem oljna zemljišča. Sivar je bila odložena do petkove seje.

MISTERIJOZEN UMOR.

New York, N. Y. — Na njegovega domu so našli Winfield Philhowerja, bogatega električarja, u-uorjenega. Neznani morilec se je poslužil turške sablje iz bogate inženirjeve zbirke, da je izvršil zločin. Vsa znamenja govore, da ni bilo boja.

OBDOJENI RADI KRŠENJA ZAKONA PROTI ŠPIJONAZI.

Albuquerque, N. M. — William T. Walker je bil obsojen na zveznem sodišču radi kršenja zveznega zakona proti špijonaži na dve leti ječe v Leavenworth, Kan.

Slovenska Narodna Podporna Jednota.
 Ustanovljena 9. aprila 1904.
 Inkorp. 17. Junija 1907 v št. Illinois.
 GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.
GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.
 Izvrševalni odbor.
 UPRAVNI ODESK.
 PREDSEDNIK: Vincenc Canjkar, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
 PODPREDSEDNIK: Anton Hrust, Box 140, Cannelburg, Pa.
 TAJNIK: John Verderber, 2708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
 TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDELKA: Paul Berger, 2657-59 So. Lawdale av., Chicago.
 BLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.
 UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
 POROTNI ODESK.
 JOSE AMBROŠIĆ, predsednik, Box 351, Cannelburg, Pa. 1
 John Underwood, 408 Hay St., Springfield, Ill.
 Martin Zelesnikar, Box 278, Barborton, Ohio.
 Jos. Radtich, Box 432, Smithton, Pa.
 Frank Sourak, 5300 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.
 BOLNIŠKI ODESK.
 OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawdale av., Chicago, Ill.
 VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Fletersik, Box 436, Bridgeville, Pa.
 Anton Radtich, Box 73, Wick Haven, Pa.
 ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šuler, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad.
 Leo Kubar, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad.
 Nadzorni odbor.
 Matt Petrovič, predsednik, 14615 Hale Ave., Collinwood, Ohio.
 Jakob Ambrošič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn.
 Jos. Kalan, 6101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 Tiskovni odbor.
 Vincenc Canjkar, Jose Ambrošič in Matt Petrovič.
 ZDRUŽITVENI ODBOR.
 PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
 Jos. Štuh, Mary Udovič.
 VRHOVNI ZDRAVNIK: (še ni izvoljen).
 ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jose Zverstnik.
 POZOR! — Vse domače politične in stvarj. ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslov: John Verderber, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
 Vse zadeve bolniške podpore naj se pošljejo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.
 Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgornj.
 Vsi pritožbi na gl. upravni odesk se naj pošljejo na naslov: Jose Ambrošič, Box 351, Cannelburg, Pa.
 Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošljejo predsedniku tiskovnega odbora Vincencu Canjkarju.
 Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglaš., naročila in sploh vse, kar je v zvezi s Glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Kašelj
 najbo pri otrocih ali odraslih se ne sme nikdar zanemariti? Kašelj je znak prehlajenja in ga je treba takoj lečiti. Nikoli vam ne bo žal vzeti
Severa's Balsam for Lungs
 (Severov Balsam za Pljuča), ki je zelo prijetno zdravilo proti kašlju, prehladu, bodcu, hripavosti in kašdar v grlu boli. Zelo priporočljivo je za novorojenčke, otroke in odrasle. Cena 25 in 50 centov v vseh lekarnah.
 Severov Almanah za Slovence za leto 1919 je gotov in pripravljen za razpečevanje v vseh lekarnah ali pa karavnost od
 W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA
 Trgovec z vsakovrstno slatnino se priporoča vsem slovenskim rojakom dobra in točna postrežba.
 Pišite v vašem jeziku. Naslov je:
M. POGORELC,
7 W. Madison St.,
Room 605
CHICAGO, ILL.

VEDEŽEVALKA
 Ako želite mnogo zabave in se kratko časti doma v domišljji s spomin na vašo odaljeno prijateljico si želite sami sebi srečo dopovedovati, izvedeti kaj vse o vas mislijo vaši prijatelji je

V ZAZELJENI DEŽELI.

Okrožja, okrajji in občine. JUGOSLOVANSKI ČASNIKARSKI URAD. Notranja ureditev posameznih avtonomnih dežel v naši bodoči skupni državi si zamišlja Fr. pl. Šuklje sledeče:

"Slovensko" skupino sem razdelil že na tri približno enako obsejne okrožja. Tudi pri njih upravi nasvetujem organično zvezo uradniškega in ljudskega življenja. Okrožju načeluje okrožni glavar, njemu stoji na strani od ljudstva po splošni, enakih, tajni volilni pravici izvoljeni okrožni svet. Naravno, da mora glavar razpolagati z večjim osebjem, katero je združeno v okrožni vladi. Ista se naj sestavi tako, da so v njej spojeni stalni uradniki in izvoljeni, periodično se menjaajo in odposlanci iz okrožnega sveta. Tedaj prav tako kakor v deželi, le z neko znamenito razliko. Okrožnemu svetu namreč bi zelo pristrigel področje, postavodajne oblasti ne bi dovolil, kvečjemu bi mu privoščil neko normativno kompetenco, in še to le sporazumno z okrožnim glavarjem.

Okrožje razpada potem v upravne okraje. Sedanjih okrajnih glavarstev ne bi hotel obdržati. Soglasna sodba vseh poznavalcev obstoječe politične uprave jih obsoja, češ, prevelika so in preobsejna, da bi jih mogel spoznati njih predstojnik tako natančno, kakor bi trebalo. Prava upravna enota se meni vidi sodni okraj, broječ približno 10-15.000 duš; z njim naj se tedaj krije tudi okoliški političnega okraja. Iz tega sledi, da bi se veliki sodni okrajji, na pr. ptujski, celjski, okraj ljubljanske okolice, itd. za upravne namene morali razdeliti na več manjših političnih okrajev.

Na organizacijo tega upravne okraja polagam posebno važnost, v njem vidim nositelja celega načrtanega upravnega sistema. Načelnika njegovega, okrajnega glavarja, predstavljam si kot dušo celega okoliša, glavni motor bodi gospodarskemu in kulturnemu napredku celega okraja. Da se pa vsaj približamo

temu uzoru, stopi mu naj na stran okrajni svet, izbran od ljudstva. Ali v tem slučaju se ne bi zanašal na splošno, enako volilno pravico, temveč gledal bi pri sestavi okrajnega sveta strogo na to, da so že po načinu izbiranja v njem zastopani najvažnejši stanovski pokliki. In zakaj? Ker bi v tej korporaciji hotel združiti vse one prenapogovrstne odobore, odseke in svete, katere sedaj sestavljamo s silno potratno časa in denarja in čestokrat brez zabljenega vspeha. Čemu na primer na Krajskem okrajni šolski svet, okrajni cestni odbor, zdravstveni svet, itd., vse te različne korporacije, skrivajoče pod blestečo firmo "avtonomije" svojo brezpomembnost in dejansko neplošnost? In čemu tak razloček, da ima sedanji okrajni glavar v enem takem na videz "avtonomnem" zastopni edino in izključno besedo, k drugemu pa niti blizu ne sme, dasi služijo vsi brez izjeme javnim, tedaj političnim namenom? V okrajnem šolskem svetu brezpogojno zaukazuje predstojnik političnega okraja in pohlevno mu služi podložnik njegov, okrajni šolski nadzornik. Tam svojo voljo narekava okrajni glavar, v čestnem okraju pa — in eeste so vendar istotako del novodobne kulture kakor kole — v tem zastopu pa niti besede ni! Nevzdržljive razmere! Zdravimo vsa ta "disjeta membra", spojimo vse funkcije v okrajnem svetu ter razpredelimo ga po osnovnem statutu in razne sekcije ali oddelke, katerim se naj poverijo dotične upravne naloge. Kadar pa gre za zadeve, tikaajoče se uprave celega okraja, potem naj se zbere cel okrajni svet ter skupaj z okrajnim glavarjem ukrene naj, česar treba.

Kako pa s tehničnimi strokovnjaki, katerih potrebuje današnja uprava v vedno rastoči meri? Jasno je, da jih ne bomo imeli v vsakem okraju, ali zato se več okrajev lahko združi v tehničen okoliš, tako da bo postreženo z inženirji, gozdarskimi tehniki, itd.

Istina je, da je ureditev okrajnih uradov baš tako važna kakor težavna. Dvigne se vprašanje, ho li okrajni svet imel zgolj "votum consultativum" ali pa "votum decisivum", bodo li izvoljeni zastopniki ljudstva v njem zga-

nasvetovali, ali pa določali? Eno kakor drugo ima svoje težkote in nedostatke. V prvem slučaju ti grozi nevarnost, da se ti skozi to luknjo zopet ne prikrade nesnaga komaj iztiranega birokratična, v drugem pa se ti lahko pripeti, da v okrajnem svetu, obdaranem z neomejeno odločilno oblastjo, naposed zmaga strankarska pristranost na škodo objektivne pravilne uprave. Kako izogniti se tej dvojni nevarnosti? Rešitev te uganke bo delala obilo preglavice bodočemu zakonodajalcu in pa upravnemu organizatorju. Morda bi bilo najbolje, da se pri onih zadevah, glede katerih okrajni predstojnik ne bi bil vezan na mnenje okrajnega sveta, slednjemu dovolil priziv na okrožje ter za slučaj odklonitve pritožba na upravno sodišče.

Kakšen bodi inštančni tek pri novih upravnih oblastvih? Sedaj imamo v upravi tri instance: okrajno glavarstvo, namestništvo (oziroma deželno vladu) in ministrstvo. Mnogo preveč za točno rešitev. Odtod večinoma prihaja nedostatkost avstrijske uprave. Vsaka stvar se trikrat prežveka in premlava, razsoja jo naposed ministrstvo, katero jo običajno najmanj pozna, ker jo gleda zgolj iz mrtvih aktov, ne pa iz žive istine. Posledica temu je, da je deželna vlada pravzaprav le večje okrajno glavarstvo; isto velja v še večjem obsegu o tretji instanci. Tedaj treba spremembe tudi v tem oziru. Dve instanci povsem zadostujeta tudi v upravi. Od kraja gre priziv na okrožje. Pravna varnost pod omejitvijo ne bo ogrožena, zlasti ne, ker bomo na vsak način za vsako "deželo", tedaj tudi za našo "slovensko" skupino ustanovili upravno sodišče, kateremu bi za svojo osebo področje drage volje razširili na zadeve "lastnega preudarka", katere se sedaj pri avstrijskem upravnem sodišču načeloma izključujejo. Iz take preosnove upravnega prestopka bi pa izvirala še ta prednost, da bi deželna vlada kot najvišja instanca bodoče upravne skupine stotraj mogla doela posvetiti svoj naravni vlogi, nadzirati, prejeti in nadvladati celo gibanje upravnega ustroja.

A še za en korak dalje! Mari ne bi mogel po mojem načrtu iz-

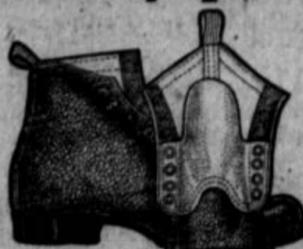
datno zmanjšani politični okraj prevzeti tudi veliko večino občinskih poslov? V takozvanih "avtonomnih" mestih, naprimer v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptujju, itd. sta itak združeni okrajno glavarstvo in občina; mestni župan je obenem okrajni glavar za mestni okoliš. Ne bi to bilo "mutatis mutandis" izvršljivo tudi na kmetih? Povsod, po vseh avstrijskih deželah čujejo se več ali manj upravičene tožbe o slabi občinski upravi. Le deloma so utemeljene v nedostatkosti dotičnih županov, poglavitni vzrok tiči marveč v preobilici bremen, katere prešibkim občinskim plečam država navali na deželi. Kaj naj opravi revež, ki ga nagajiva usoda priklene na županski stolček, s težkimi butarami samosvojega in izročnega delokroga, brez strokovnih moči, prepogostoma celo brez kaznovalne pravice. V tem pogledu velja spominjati se prezanimive debate, katere se je pred približno 30 leti vršila v krajskem deželnem zboru baš o reformi občinskega reda. Nepozabni deželni predsednik baron Winkler, mož bogatih upravnih praktičnihkušenj ter goreč za blagor slovenskega naroda, se je lotil sam pretežavnega dela, zboljšati naš občinski red. Svojega skrbno izklešanega aparata ni sme predložiti kot vladno predlogo, temveč pod tvrdko deželnega odbora ga je spravil v parlamentarno posveto vanje. V svojem znamenitem načrtu je ustvaril dvojno kategorijo občin: glavno občino in pod-občino. I njemu se je videlo primerno in potrebno, sodni okoliš vzeti kot teritorialni obseg glavne občine, seveda z možnostjo, da se preobsejni sodni okrajji razdele na več glavnih občin. In kako področje je privoščil svojim glavnim občinam: Ves iztočen delokrog in najvažnejše naloge samosvojega delokroga, tako da je kompetenco sedanjih občin — "podobčin" po Winklerjevem načrtu — v istini skrečil na oskrbo lastnega občinskega premoženja: Globoko zasnovan osnutek, tehnično dovršen do mere, katere daleč presegla sedanje zakonodajne "umotvore", toda ne brez — poglavitne hibe! Winkler je moral namreč ob istem času, ko je z krepko desnico rešil neprikladno poslopje občinskega organizma, morda proti svojemulastnemu prepričanju popolnoma se vzdržati in najskromnejšega poskusa, da bi predručal tudi državne politične urade. In tedaj so se dvignili baš iz krogov narodnih poslancev proti njemu in njegovi občinski reformi glasni ugovori, češ: "Kaj ima ljudstvo od take zamene? Istina je, da bo okrajna glavarstva s tako ujenimi občinami laglje izhajala, da bo olajšana državna uprava, a stroški bodo zadeli in preobremenili našega davkoplačevalca." Ugovori niso bili povsem nepravičeni in tudi pripadniki Winklerjevega načrta, kateri so se bili zanj zavzeli radi očitnih prednosti njegovih, jih niso mogli razveljaviti, in tako se je od domoljubnega deželnega predsednika izumiljivi načrt velikopotezne občinske reforme za vselej pokopal v registraturi deželnega odbora!

Mizerija naše občinske uprave pa obstoja še dandanes ter se je še povečala tekem svetovne vojne. Sodim, da jo korenito odpravimo po organični upravni reformi, ki jo nasvetujem. Tako skrajšanemu in omejenemu področju kakor ga še pušča današnji občini more biti kos celo najslabotnejša občina.

Niti ta okolnost je ne bi mogla več zavirati, ako bi slučajno, kar se žali bog tolikokrat pripeti na zemlji slovenski, nikakor na korist zdravemu občinskemu življenju, še manj pa v prid narodni treznosti in štedljivosti — župan bil obenem — krečmar! Ker po mojem mnenju se županstvo in sicer zelo častivredna gostilničarska obrt nič kaj posebno ne vjemata!

OSEMLETNI POŽIGALEC. Evansville, Ind. — Oče ni hotel dati osemletnemu Sammie Hallenu desetice za sladčice. To je dečka tako ujezilo, da je vzel kos papirja, ga zapalil v peči in potaknil ogenj v prodajalno. Ko se je oče vrnil, je bil zadaj del trgovine v plamenu. Ognjegasei so znal potlačiti ogenj, toda škoda znaša \$1.500.

Čevlji po nizki ceni.

Poselna cena samo ... \$3.85 C. O. D.

odlašajte, ker to je le za časna prilika z odlaganjem lahko zamudite to priliko. Ti čevlji so narejeni iz močnega Chromo usnja v črni ali rujavi barvi. Jezik je vreden, da ne more vohati skozi. Trpečni polovični podplat. Sešiti in z bitti. Ti vam odnesejo za tri druge navadne čevlje, za na polje ali v hlev, garaž ali tovarno sploh za vsako tepešno delo, ni jih boljših od teh za tako nizko ceno \$3.85. Proces izdelka teh čevljev je urejen proti vsakemu acidu gnojne llovce ali karšibodi. Ti obdrže vaše noge suhe, voda se kar sama odteka od njih. Prilicni čevlji za vaak čas.

Vse ob enim - praznični in delavni čevlji.

Pošljite 25c za pokritje pošiljatenih stroškov. Pri naročilu pošljite nam vašo mero in povejte, hočete črno ali rujavo barvo. Mi vam pošljemo čevlje z obratno pošto. Vi plačate pismonoši ostalo svoto \$3.60. Poskusite čevlje in če vam ne bodo ugajali in ako sem vam ne zdi cena primerna, vrnite jih, mi vam povrnemo denar.

Benchmade Shoe Shop Dept. 101 CHICAGO, Ill.

Vrednostna ura le \$9.75

Se nikdar nisi imel take prilike in je nikoli več ne boš imel, kakor se ti danes tu ponuja. Čitaj, misli in se čudi, pa naroči takoj tudi, ker tega oglasa ne bo več v listu. To krasno patriotično uro dobiš skoro zastoj. Samo pogledal je boš, pa se ti bolj dopade kot katera \$50.00 vredna ura in boš bolj z njo zadovoljen. Ta ura ima 21 kamenov in kolesovsje je trdnje ter drži točnejši čas kot druge ure, zato je posebno fina za one, ki morajo biti pri poslu točni. Kaselje in kolese je garantirano za 20 let gold filled na katerim je vrezan lep American Eagle. Ta ura je vredna najmanj \$30.00, a da se z ljudstvom seznamimo, jo damo zdaj za \$9.75 za kratko dobo. Nikjer na svetu ne dobite take ure za tako ceno. Vsak bi moral imeti eno, ker potem ima dobro uro celo življenje. Ta ura je taka kot tu povedamo, če ne boš zadovoljen vrnemo denar. Teh ur ne dobiš nikjer le pri nas. Požuri se, pošli po njo takoj, ter cena bo šla gor kmalu. Zastoj. Kdor izreže ta oglas in ga pošlje nam z naročilom, bo dobil lepo gold filled verižico, scarf pin in tie clasp. Kdor izreže ta oglas in ga pošlje nam z naročilom, bo dobil lepo gold filled verižico, scarf pin in tie clasp. Ne pošlji denarju vnaprej. Pošlji z naročilom le \$1.00, ostalo boš plačal ko pride ura in darila na tvoj dom. Piši na sledeči naslov takoj: EUROPEAN WATCH CO., 1415 W. Division St., Dept. E. F. CHICAGO, ILL.

ZAKAJ STE BOLNI?

Ako se hočete pripraviti o Bolgarskem Krvnem Čaju in če preiskujete boste našli, da nad 200,00 rabilcev tega čaja hvali to čudovito formulo, ki je mojstrska tonika za kri in telo. Bulgarski Krvni Čaj odstrani strupe. Glavobol, želodčne neprilike, boli vsled revmatizma zginejo po njegovi rabi. Isti je starinskega kova, toda starinski ljudje, ki verujejo v zelišča, so zdravejši kot pa so modri otroci današnjega časa. Isto dobite naravnost od narave v Bulgarskem Krvnem Čaju. Pošljite \$1.25 za eno ali \$5.00 za pet bokov Bulgarskega Krvnega Čaja ali pa naročite C. O. D. Naslov: MARVEL PRODUCTS CO. 6 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Kašelj, Prehlad, Influenca.

Oče Mollinger se je bavil s temi boleznimi še v letu 1891. Njegovi predpisi so velike vrednosti še danes. To je čisto navadno zdravilo katero deluje in se upošteva pri vseh ljudeh.

Očeta Mollingerja 18 navadnih zdravilnih predpisov knjige dokazujejo tisoče bolehaločih še v devetdesetem letju za influenco. Ob prvem znamenju prehlada je on svetoval bolnikom naj se poslužijo njegovih zdravil, proti kašlju, prehladu in influenci. Rekel je predno ležete v postelj večer vzemite eno malo žličko polno močnega petnajset zelišč vrtnega čaja, denite ga v vrelo vodo in to popite predno ležete v postelj. Ta goriki čaj vam pomaga, da mnogo lažje dihanete od žene preč vse strupe in mizlico. Očeta Mollingerjevo zdravilo proti kašlju, prehladu in influenci in njegova slavna znani zeliščni čaj je čudovita zmes in na tisoče ljudi uporablja to zdravilo v Pittsburghu, kjer ljudje poznajo in imajo zaupanje v njegovo izdelke. Očeta Mollingerjevo zdravilo proti kašlju, prehladu in influenci se pošlje na vse kraje po pošti za \$1.10. Njegov slaviti zeliščni čaj \$1.10. Skupno popolno zdravilo pa stane le \$2.20. Naročite še danes. MOLLINGER MEDICINE CO. 24 Mollinger Building 14 East Park Way (N. S.) Pittsburgh, Pa.

KRASNO IZBRANO BLAGO. Tavžentročje, lipov cvet, kamilice, lapuh, hvošč ali preslica, sladki janež in izvrstni krvni čaj, to je sedem raznih izvrstnih domačih zdravil in poučljiva knjiga "Mali domači zdravnik", vse skupaj za varovano potom pošte za \$2.40, po zavzetju 10 centov več. Tekom dolge zime se taki pripomočki večkrat zelo potrebujejo; naročite jih sedaj, da jih boste imeli pri rokah. Za druga domača zdravila, kajti jaz jih imam v zalogi, pišite po brezplačni cenik. MATH PEZDIR, P. O. Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y.

DR. JOS. V. GRAHEK edini slovenski zdravnik in ranocelnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otroke, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2388. 843 E. Ohio Street, N.S.PITTSBURGH, PA.

IŠČE SE SLUŽKINJO. V službo se sprejme Slovenka, katere bi hotela opravljati hišna dela in skrbeti za tri otroke, ter skrbeti za vse gospodinjstvo v hiši. Plača po dogovoru. Na starost se ne ozira. Pridite osebno ali pa pišite za vse nadaljnje informacije na moj naslov: John Srebernak, P. O. Box 146 Claridge, Pa.

Z ognjem in mečem.

ZGODOVINSKI ROMAN. Poljaki spisal Sienkiewicz. — Poslovenil Podravske. (Nadaljevanje.)

V Perejeslavju se vstavi in naroči malemu Volodijevskemu in gospodu Kušlju, da razpošljeta svoje dragonce na vse strani: v Čerkas, Mantovo, Sekerno, Buččo, Stajek, Trehtomir in Riščevo. Tudi jima naroči, da zbereta vse splate, kolikor jih je dobiti v tej okolici. Potem se ima prepeljati vojska v Riščevo na nasprotni breg. Odposlanci so izvedeli tu in tam po ubežnikih o groznem pobitju hetmanskih vojsk; po vseh teh krajih niti enega broda niso našli. Kakor je bilo že omenjeno, pobral jih je polovico kraljevi hetman Veliki za Krečovski in Barabaša, drugo polovico pa so uničili puntajoči se prostaki na desnem obrežju iz strahu pred knezom. Vsekakor pa je dospel gospod Volodijevski na desni breg, ukazavi iz tramov urno zbiti splay. Tam je vjel nekoliko Kozakov, katere je pripeljal knezu. Od njih je izvedel knez, kako močno je vstaja že razširjena in kako strašen sad je pobitje pri Korsumu že rodilo. Vsa Urajina je bila kakor eden mož po konci. Vstaja se je širila kakor povodenj, katere tekoč po ravnini, kar hipoma zavzema večja in večja prostranstva. Plemstvo se je branilo v gradovih in gradih. Večina izmed teh je bila že v pesteh vstajnikov. Moči Hmelnickega so neprestano narnasale. Vjeti Kozaki so cenili številu njegove vojske na dve sto tisoč mož; čez par dni se more to število še podvojiti. Radi tega je tudi ostal po zmaji še v Korsumu, — toda okoristivši se s pokojem, sprejemal je prostate med svojo vojsko. Razdelil jih je na polke, naznačil jim polkovnike in atamane ter odpravil čet, naj se polaste bližnjih gradov.

Premišljeva je to, je knez Jeremija spvedel, da radi pomanjkanja brodov, ki bi bili za prevožnj njegovih 6000 vojakov potrebni, in katere bi bilo komaj v nekoliko tednih mogoče izdelati, in pri pogledu na vedno rastočo moč sovražnikovo, mu pač nikakor ni kazalo, prebresti. Dnjeper v okolici, v kateri je bil. Na vopnem posveto vanju, katerega so se udeležili Poljanovski, polkovnik Baranovski, stražnik Aleksander Baranovski, gospoda Volodijevski in Vurečji, je obveljal sklep, da sbrine vojska na sever k Černihovu, ki stoji za temnimi lesovi; od tod drži pot na Ljubec in še le tam bi se prepeljala k Brahimovu. Pot je bila dolga in nevarna, ker se je za černihovskimi lesovi pri Brahimovu razprostiralo velikansko nočivje, preko katerega se pečem ni bilo lahko priti, a kaj še le težkim jezdecem, vozovom in topničarjem? Knezu je bil všeč ta nasvet. Želel je namreč še enkrat

pred to dolgo, in kakor se je nadejal, poslednjo hojo po svojem Zadnjepru, prikazati se tu pa tam, da ovira vstajnike, zbere plemstvo pod svoja krila, povzroči strah in grozo ter pusti spomin te groze med narodom, ki je imela biti v njegovi odsotnosti edina zaščitnica dežel in onim, ki se niso pridružili vojski. Vrh tega so knežnja Grizelda, gospodične Zbarske, dvorne gospe in sploh ves dvor ter nekateri polki bili še v Ljubnem. Knez sklene stopiti še po poslednje slovo v Ljubno.

Vojska je še istega dne odrinila; njej na čelu je bil gospod Volodijevski s svojimi dragonci, ki so bili vsi brez izjeme Rusini; s svojo zvestobo so pa presegali vse druge prapore. Kraj je bil še miren. Semtertje so se pokazale tolpe tolovajev, ki so ropale gradove in kmetije. Knezova vojska jih je na poti dokaj ugonobila in nataknila na kol. Kmetije doslej še niso zgrabili za orožje. Res so bili nekateri navdušeni za vstajo, in se potihoma oboroževali ter bežali za Dnjeper. Kaj slabo znamenje je bilo, da so celo v onih vaseh, v katerih prostaki še niso odšli k Hmelnicemu, bežali ljudje pred knezovo vojsko, kakor iz bojazni, češ, da bi jim strašni knez ne čital raz lica, kar jim je na srečo ter jih že naprej ne kaznoval. Ni pa prizanašal tam, kjer je našel le najmanjši sled vstaje. Kakor je bil po naravi darežljiv z darili, tudi v kaznovanju ni poznal meje. Lahko bi rekel, da sta na obel bregovih Dnjepra takrat razsajala dva zmaja, — eden požirajoč plemstvo — Hmelnički, drugi, zatirajoč vstajnike — knez Jeremija. Med ljudmi je šla celo govorka, da bo solnce zatemnelo in vode po rekah postanejo rudeče, ko trčita skupaj. To pa še ni bilo tako hitro pričakovati. Hmelnički, zmagovalce pri Žolih Vodah in pod Korsumom, oni Hmelnički, ki je zdobil v prah kraljevo vojsko vjel hetman ter stal sedaj na čelu sto tisoč bojevnikom, kazal je sedaj očitno, da se boji gospodarja iz Ljubna, ki ga je hotel poiskati za Dnjeprom. Knezova vojska je prišla ravno v Slepodor, knez pa se je vstavil, da si odpočije, v Filipovu, ko je dobil naznanilo, da so dospeli poslanci Hmelnickega s pismom, in prosijo, da bi jih zaslisal. Knez jih takoj veli poklicati predse. Šest Zaporožcev stopi v podstarostovi dvorec, v katerem je bival knez. Prišli so ošabno, zlasti starejši izmed njih, ataman Suharoka, ki je postal ravnokar polkovnik. Ko pogledajo knezu v obličje, jih je takoj prevzel strah, da mu padejo k nogam in ni besedice ne morejo spregovoriti.

Knez, sedeč v krogu svojih odličnih vitezov, ukaže jim ustati, ter jih vpraša, čemu so prišli. "S pismom hetmana," odvrne Suharoka. Na to knez vpraša v Kozaka oči ter reče mirno, pa s povdarkom vsako besedo: "S pismom tata, lopova in razbojnika, ne pa atamana!" Zaporožci oblede, ali pravzaprav počrne v lieu in pobesivši glave na prsi, stoje molče pri vratih. Med tem knez ukaže gospodu Maškeviču vzeti in prebrati pismo.